

Utkast til

Revidert politikk for åpen vitenskap

Universitetsbiblioteket
29.04.2026

Tidsplan

- 4. mars: Forskningsutvalget
- 23. mars: Avklaringer med rektoratet
- 29. april: Forskningsutvalget
- XX. mai: saksframlegg utarbeides
- 22. mai: frist for styresaken
- 18. juni: styrebehandling

Gjeldende politikk (2020): Struktur

- Innledning
- Del 1: Åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid
- Del 2: Åpen tilgang til forskningsdata
- Del 3: Åpen innovasjon
- Del 4: Åpne læringsressurser
- Del 5: Folkeforskning

ÅPEN VITENSKAP

Politikk for åpen vitenskap ved UiB

Åpenhet, transparens og deling av kunnskap er grunnleggende for UiB. Teknologiske endringer har skapt nye muligheter for forskning, utdanning, innovasjon og kunstnerisk utviklingsarbeid. UiBs politikk for åpen vitenskap skal samordne tjenester og utvikle kompetanse for å møte nye forventninger og krav.



Foto/ill.: Open Science

Politikk for åpen vitenskap ved Universitetet i Bergen

Vedtatt av Universitetsstyret 24.09.2020, sak 101/20, sist endret 24.11.2022, sak 108/22.

Gjeldende politikk: Status

- Åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid:
 - Området er aktivt forvaltet ved UiB gjennom kursvirksomhet og lokal kompetansebyggig, forlagsforhandlinger, deltakelse i nasjonale og internasjonale fora.
- Åpen tilgang til forskningsdata
 - Området er aktivt forvaltet ved UiB gjennom å utvikle og drifte forskningsinfrastruktur, veiledning, kursvirksomhet og lokal kompetansebyggig, deltakelse i EOSC og andre nasjonale og internasjonale fora.
- Åpen innovasjon
 - Feltet er fulgt opp gjennom FIAs innovasjonsseksjon. Det er utarbeidet en politikk for ipr, som legger nye premisser for innovasjon. Praksis ved UiB er å samarbeide med næringsliv og offentlig sektor gjennom bidragsprosjekt, som sikrer mulighet for åpen vitenskap. Området er derfor ikke lenger så aktuelt i den formen det står nå. Kan vurderes utfaset.
- Åpne læringsressurser
 - Området er fulgt opp av UiB lokalt og i nasjonale samarbeid. Det ble etablert nasjonalt arkiv for åpne læringsressurser. Fagmiljøene tok i liten grad tjenesten og den ble avvikklet. VitenTV etablert.
- Folkeforskning
 - Området er fulgt opp gjennom presentasjoner av aktuelle prosjekt i FU og oppfølging av forskningsrådets initiativer og nettverk for folkeforskning. Området er forskningsnært så det er spørsmål om hvor hensiktsmessig det er å utvikle det gjennom prosesser i sentrale fora og administrasjon. Kan vurderes utfaset.

Forankring i UiBs strategi

KUNNSKAPSFORMIDLING, SAMFUNNSDIALOG OG INNOVASJON

- **AMBISJONER FREM MOT 2030**
 - Vi skal styrke rammene for åpen vitenskap, ansvarlig deling av data og individuelle rettigheter

NYTT FORSLAG (fra styresak): FORSKNING PÅ HØYT INTERNASJONALT NIVÅ

- **AMBISJONER FREM MOT 2030**
 - UiB skal fremme åpen vitenskap og god forskningsetisk praksis

Innspill fra Forskningsutvalget 4. mars

- Det ble bedt om perspektiver på videre utvikling av åpen publisering. Eksempel på nye hendelser er offentliggjøring av publiseringsløsninger fra Forskningsrådet og EUs publiseringsløsninger. Det er usikkert hvordan publiseringssystemet kan tilpasses for «diamant åpen tilgang»
- Åpen fagfelleevaluering er del av opplegget for EUs publiseringskanaler. Bør politikken innbefatte en vurdering av dette?
- Kostnadene ved publisering øker sterkt. Utfordring for akademia.
- Mange tvilsomme forlag har dukket opp i kjølvannet av OA-reformene. Hvordan håndtere?
- EOSC blir i større grad et nyttig verktøy for forskere. Aktuelt som tema i revidert politikk?
- Det er et viktig mål å stimulere til reproduserbarhet, krav om system for datalagring og løsninger for tilgang til forskningsdata blir mer viktig

Innspill fra forskningsutvalget 4. mars

- Perspektiver på videre utvikling av åpen publisering; EUs publiseringsløsninger, «diamant åpen tilgang» mm,
- Åpen fagfelle vurdering
- Kostnadene ved publisering
- Vekst i tvilsomme publiseringskanaler
- EOSC
- Reproduserbarhet og krav til lagring av forskningsdata

Innspill fra rektoratet etter 23. mars

- Behandle politikk og retningslinjer i separate dokument
- Løfte frem påvirkning fra geopolitikk og teknologi som KI på forskning og forskningssamarbeid
- Vektlegge forskningskvalitet, reproduserbarhet og forskningsetikk
- Åpen innovasjon, åpne læringsressurser og folkeforskning kan regnes som behandlet på andre måter, og utgår

Ny struktur

1. Innledning
 1. Virkeområde
2. Åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid
3. Åpne forskningsdata
4. Etterprøvbarhet og åpne metoder

Oppfølging av innspill fra forskningsutvalget

- Perspektiver på videre utvikling av åpen publisering; EUs publiseringssløsninger, «diamant åpen tilgang» mm
 - Vurderes ifm retningslinjer for åpen tilgang
- Åpen fagfelleevaluering
 - Behandlet i del 4 «Etterprøvbarehet og åpne metoder»
- Kostnadene ved publisering
 - Vurderes ifm retningslinjer for åpen tilgang
- Vekst i tvilsomme publiseringsskanaler
 - Vurderes ifm retningslinjer for åpen tilgang
- EOSC
 - Omtalt indirekte i del 3 «Åpne forskningsdata»
 - Vurderes ifm retningslinjer for åpne forskningsdata
- Reproduserbarhet og krav til lagring av forskningsdata
 - Behandler i del 3 «Åpne forskningsdata» og del 4 «Etterprøvbarehet og åpne metoder»